

Justitiedepartementet

2017-02-28
1 (2)
Dnr 2016:1965

Yttrande över betänkandet En översyn av lagstiftningen om företagsbot (SOU 2016:82)

Dnr Ju2016/08612/L5

Skolverket anser att det ska råda lika villkor för fristående skolor och för skolor med offentlig huvudman. Förslaget om att myndigheter ska kunna åläggas företagsbot inom sådan verksamhet som även kan bedrivas av privata aktörer skapar lika villkor för fristående skolor och för skolor med offentlig huvudman. Skolverket hade emellertid föredragit ett förslag där lika villkor i stället hade skapats genom att enskilda näringsidkare som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter hade befriats från bestämmelserna om företagsbot.

Skolverket anser att det är tveksamt att verksamheter som finansieras med skattemedel riskerar att behöva använda delar av denna finansiering till att betala en företagsbot till staten. Det finns andra vägar och medel att använda för att se till att enskilda näringsidkare som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter (fristående skolor) liksom kommunala och andra myndigheter som bedriver motsvarande verksamhet (kommunala skolor) följer bestämmelserna.

Avsnitt 9.6 Är begränsningen till brott som har begåtts i utövningen av näringsverksamhet förenlig med Sveriges åtaganden inom EU och internationellt?

EU-rättsakterna innehåller ett uttryckligt undantag för stater eller andra offentliga organ vid utövandet av befogenheter som de har i egenskap av statsmakter. Undantaget torde, enligt utredaren, omfatta i vart fall det vi i Sverige kallar för myndighetsutövning. Enligt Skolverkets mening innehåller skolverksamhet myndighetsutövning i en sådan utsträckning att den borde falla utanför företagsbotsregleringen.

I stället för att införa företagbot även för kommunala skolor menar Skolverket att utredarens förslag borde vara att undanta enskilda näringsidkare som bedriver skola från regleringen om företagsbot. Fristående skolor fullgör offentliga förvaltningsuppgifter som i sig innehåller sådana inslag av myndighetsutövning att även de borde undantas från systemet med företagsbot.

Avsnitt 9.7 Är begränsningen till brott som har begåtts i utövningen av näringsverksamhet ändamålsenlig?

En bärande princip i 2010 års skollag är en enkel och tydlig struktur som i så stor utsträckning som möjligt är gemensam för alla skol- och verksamhetsformer och alla huvudmän. Den separata regleringen av de fristående skolorna som fanns i 1985 års skollag upphörde i enlighet med den bärande principen om lika villkor i 2010 års skollag och bestämmelserna är numera i huvudsak desamma för fristående skolor som för skolor med offentlig huvudman. Utredarens förslag följer denna princip om lika villkor för olika huvudmän.

Skolverkets mening är att det vore mer tilltalande med ett förslag som undantog enskilda näringsidkare som bedriver skola från företagsbotsregleringen. Då blir det lika villkor för huvudmännen samtidigt som det blir en mer rimlig avvägning när det gäller vilka näringsidkare som ska kunna drabbas av företagsboten.

Skolans verksamhet är noga reglerad och kontrolleras regelbundet genom Skolinpektionens tillsyn och kvalitetsgranskning. Enligt Skolverkets bedömning är det exempel på bättre vägar att välja om man vill påverka skolornas verksamhet. Det passar bättre med reglering, tillsyn och kvalitetsgranskning än företagsbot för skolväsendet.

Av 1 kap. 10 § skollagen framgår att barnets bästa ska vara utgångspunkten i all utbildning och annan verksamhet som rör barn. Enligt Skolverkets mening ska därför varken fristående eller kommunala skolor använda sina resurser till att betala företagsbot utan till sådant som är förenligt med barnens och elevernas bästa.

På Skolverkets vägnar

Jonas Nordström
Rättschef

Ulrika Lindmark
Jurist